

și Administrația:
 Arie Românească S.
 ea Româ
 fon 87
 rector
 ȘTEFĂNI

Dr. Lazăr Nichi, directorul
 Palatului Cultural
 Arad

ORGAN INDEPENDENT SĂPTĂMÂNAL

...Cică, ex-gospodarii municipiului nostru, înainte de a trece în repaus — numai pentru 3 luni cum declară d. Gelu Egri! — au înțeles să și indulgescă amărăciunea retragerii cu bonoane „Kandia”... aprobând fabrica „Kandia”, în ajutul plecării; instalarea a 100 automate la primărie și alte edificii publice, fără ca orașul să se alege decât cu fierăria veche ce va rămânea din aparate după 7 ani!...

Șimba Statul.

Există atâtea toleranțe, până și față de azi nu înțeleg jocuri sentimentale, a nu ne a oficială a țării, încapă discuție, și după alăfia întocmi firmele clă românească, eva, decât: să-și dolența noastră, ască. Dacă n'ar s'ar observa pe celor: infitlaturile mșește, evreiește litere excepțional se, iar inscripțiile cât se poate de im nu se poate Dece aceasta? una dintre autorizază, spre a se at unei asemenea dini? Oare, ofi- oărdăeană vede lți români, cari, astfel de jigniri la i noastre națio- ni de tembelismul nu lau măsuri, seându-ne scrisori grajiozități... la oficialități? unăvooință, s'ar lucrurile și, n'am să celim într'o alcită chiar și oficială, cum și ce-am reproduc toarele pe care Circulația Mărfu- Rechiziții pen- porii, împletituri... teazul 6; sau: niale, delicatose, piață No. 10; aceiași piață, te inscripții ev- se de populație; artz. tot Piața No. 20: „Bere capătă”; în 4: „Tutungerie ceiași stradă la incz brutărie... ora 8” și tot Nr. „Asocia- pe Act. din Jurul arciant de piele”

mai neîntârziat și de această măruntă problemă — e drept — dar cu repercusiuni din cele mai mari. Intervenind d-sa — tot categoric — și pentru soluționarea acestei chestiuni, sperăm, că, se vor schimba și în vagoanele C. F. R. cari circulă pe liniile noastre secundare inscripțiunile: „Nu Vă apleca în afară!”

Ar fi de dorit, măcar acum, fiindcă nici odată nu e prea târziu a se îndrepta orice greșală.

Deci s'așteptăm.

Două greșeli fatale

Orice înfrângere, sau insucces în viață, se atribuie de obicei vre-unei greșeli. Situația îngrijorătoare a Statului nostru încă este datorită unor astfel de greșeli, după părerea scrisurii: două, cari apoi sunt fatale. Deși va părea ciudat, pentru prima și cea mai mare greșală, trebuie învinuită Academia Română, iar, pentru a doua, organizația noastră de stat și administrația.

Academia Română premiază volume de poezii și proză, având ca unitate de măsură sentimentalismul, dar, gândește și la partea practică a lucrului, care ar fi: Reformarea gramaticii limbii române. Deși gramatica limbii noastre este alcătuită după un „șablon” putem zice „universal” și mai ales în concordanță cu limbile surori, trebuie, totuși, să ne mândrim, că, noi avem o personalitate națională caracteristică, și nu ni se potrivește haina croită pe alt corp.

La caz, că, Academia Română va lua în program acest punct, în vederea unui rezultat satisfăcător, să demonstrăm unul dintre defecte, acel care este „fatal”:

Conjugarea se începe totdeauna cu indicativul prezinte, și încă cu persoana întâi. Pentru ce chiar cu acest „Eu” simbolul egoismului? Să luăm ca exemplu verbul „a fura”. Indicativul prez. pers. I. este: „eu fur”. Conjugându-l mai departe la toate „timpurile” și „persoanele”, nu ar fi nici un necaz. Nimeni, poate, nu ar protesta. Cum, însă, o nenorocire niciodată nu vine singură, vremelnicile domnii ale partidelor politice, cu frecări și zguduiri, precum și dese denumiri, transferări și destituiri ale administrației (mai ales cu dedesubturi politice) se continuă a se „conjugă” sâr-guincios, acest verb, la pers. I. indicativ prez. de către zeloșii eroi ai zilei, despre a căror vitejii se umplu zilnic în jurnale coloane întregi, nu prea măgulitoare; iar noi, dându-ne seama de ce ne așteaptă, dăm mereu din cap... și din buzunar, dăm dări și dăm contribuțiuni, dând și pe susnumiții „eroi” aceluia cui i-am închinat, și conjugăm mereu: „Noi dăm, noi am dat și noi vom da”... de ne spetim.

H. T.

Ceții și răspândiți:

„ECOUL”
foale de curaj românesc.

Dizolvarea Consiliului municipiului Oradea

Refuzul fostului primar Gelu Egri de a preda conducerea și agendele primăriei. — Constituirea noii comisii interimare și depunerea jurământului. — Sosirea Decretului Regal de dizolvare și instalarea comisiei interimare.

În sfârșit, după multe tergiversări, intervenții și „combinațiuni” consiliul municipiului nostru a fost dizolvat. Fără să ne lăudăm că, și noi am contribuit la săvârșirea acestui act, fiindcă și „Ecolul” a dus acerbe campanii împotriva atitudinii dușmănoase românismului a unor consilieri, deoarece interese de partid au dictat dizolvarea, înem a preciza următoarele:

Dizolvarea în sine n'are le ce ne bucura, dacă nu se vor schimba moravurile cari au dăinuit și mai domnesc și azi la primărie. Dacă, în viitor, românii vor fi angajați și în servicii superioare celor de camerist, portari, vizitii sau muncitor cu palmele, numai atunci, ne vom considera satisfăcuți și alături de noi toți, românii conștienți; iar de nu „Ecolul” își va face datoria a desvâului păcatele și a celor cari vin — dacă le vor comite — ca și pe acele ale celor cari au plecat.

D-l Gelu Egri întâia oară a refuzat să predea conducerea și agendele

Vineri 12 Octombrie 1928 când d-l Bogdan Ionescu, prefectul județului, însoțit de d-nii: Iulian Peter, inspector general administrativ, dr. Nicolae Zigre, președintele comisiei interimare, Traian Ulpiu Gomboși și ceilalți membri ai comisiei, s'au prezentat la orele 12 jumătate ziua la primărie, să aducă la îndeplinire decretul de dizolvare al consiliului comunal nefiind sosit înaltul Decret Regal, dr. Gelu Egri a refuzat să predea conducerea primăriei.

În urma acestei atitudini, d-l prefect Bogdan Ionescu și membrii comisiei interimare au trecut în o sală de ședinți, unde d-l prefect Bogdan Ionescu a procedat la luarea convenitului jurământ și apoi președintele comisiei d-l dr. Nicola Zigre, a asigurat pe d-l prefect în calitate de reprezentant al guvernului, că, d-sa și colegii d-sale vor depune toată sâr-guința de cari dispun, ca interesele comunei și ale cetățenilor să nu sufere în nici un chip. După aceste spuse, d-l președinte Zigre întrunind comisiunea, a anunțat pe d-nii membrii, că, rămâne a fi convocați de d-sa când să se întrunească din nou spre a proceda la luarea în primire a conducerii și a agendelor primăriei.

Astăzi Luni 15 Oct. comisia interimară s'a instalat la primărie

Între timp, sosind numărul din „Monitorul Oficial” cu înaltul Decret Regal No. 2438 din 11 Octombrie 1928 prin care se dizolvă Consiliul municipiului nostru și se numește comisia interimară compusa din d-nii: deputat Traian Ulpiu Gomboși, deputat dr Vasile Bledea, deputat dr Ioan Picu Băncilă, Eugen Craioveanu, fost inspector general P. T. T., Ion Ionașcu, fost inspector general C. F. R., dr Nicolae Mocan avocat, dr Ștefan

Soós, fost consilier în consiliul dizolvat, dr Kabos Bela, dr Ioan Fried și Carol Szabó industriaș, astăzi, Luni 15 Octombrie 1928, d-l prefect Bogdan Ionescu, însoțit de d-nii: Iulian Peter, inspector general activ, dr Nicolae Zigre președintele comisiei interimare și ceilalți membrii, la orele 12 m. cu mers din nou la primărie și s'a procedat la darea și luarea în primire de către d-nii: dr Gelu Egri deoparte și dr Nicolae Zigre de altă parte, a conducerii și a agendelor primăriei, încheindu-se convenitul proces-verbal. Deci, de astăzi dela orele 12 m. a început să funcționeze la primărie comisia interimară în frunte cu d-l dr Nicolae Zigre, președintele acelei comisii.

Când vor avea loc alegerile comunale?

Prin același înalt Decret Regal se fixează și data alegerilor comunale, pentru ziua de 6 Noembrie 1928.

O prorocire...

Cu ocazia dării în primire a conducerii primăriei etc. d. dr. Gelu Egri a făcut ziarștilor o declarație, spunând că peste 3 luni de zile, tot d-sa va fi primarul Oradei, scontând desigur retragerea guvernului în acest timp, sau câștigarea recursului făcut de d-sa în numele consiliului dizolvat înaintea Contenciosului.

Rămâne de așteptat ca timpul să-l consacre pe d. dr. Gelu Egri, fie de proroc veritabil, fie e celălalt...

Rep.

Deschiderea stagiunii teatrului Soc. „Vestul Românesc”

— Cum s'a jucat „Fântâna Blanduziei” de V. Alexandri? —

Sâmbătă seara 13 Oct. a. c. în sala teatrului „Regina Maria” în fața unui public extrem de numeros, luând parte între alii reprezentanți ai oficialității P. S. Sa Episcopul unit Traian Frențiu; din partea Bisericii ortodoxe Părintele misionar Mager împreună cu alți părinți ale căror nume ne scapă, (I. P. S. Sa Roman Ciorogariu și P. S. Arhierul Crișan fiind la Sibiu la sfârșirea unui arhieru); d. Bogdan Ionescu, prefectul județului, cu d-na și d. dr. Gelu Egri, cu d-na; precum și medici, avocați, profesori dela Academie, secundari și institutori, ofițerii rămași în garnizoană; cu un cuvânt aproape toți intelectualii din localitate și din din județ; comercianți, funcționari și școlile; s'a deschis primă stagiune a teatrului Soc. „Vestul Românesc”.

Cuvântarea d-lui Bănuț directorul artistic al teatrului

Festivitatea acestui act istoric — căci în anele istoriei va intra întemeierea primului teatru românesc permanent la Oradea — s'a început cu următoarea cuvântare ținută de directorul artistic al trupei, d-l A. P. Bănuț:

Prea Sfinți Părinți,
 Domnule Prefect,
 Domnule Primar,
 Domnilor și Doamnelor,
 Astăzi când s-au deschis porțile întâiului teatru românesc stabil în Oradea-Mare, gândul mă poartă cu 50—60 de ani în urmă, când marii înaintași ai scenei, românești, Milo, Pascali, Fani Tardini, Lugojanul de Obârșie, Petculescu, cutreerău Ardealul și Banatul în lung și în lat, propovăduind în numele tubirei de neam, cultul Thaliei pe toate meleagurile de dincoace de Carpați.

Acestel frumoase mișcări de redemptare culturală și națională, i-a pus capăt îngustimea de suflet a opresorilor noștri de ieri.

În mișcarea Teatrului din Ardeal intervine o lungă eclipsă, în care numai Societatea pentru crearea teatrului național din

Ardeal și Banat, condusă de regretatul orădan Iosif Vulcan, mai susținea focul sacru al artei dramatice, prin sutele de asociații de diletanți cari jucau la toate sărbătorile mai de seamă, piese de Alexandrii, Negruții, Iosif Vulcan și alții.

Întâitul burșier al acestei societăți, devenit în curând distinsul scriitor și admiratul artist dramatic, Zaharia Bărsan, reea firul întrerupt al propagandei artistice din Ardeal, își constituie întâi trupe de artiști complete cu diletanți de seamă, apoi trupe constituitoare exclusiv din artiști de meserie, cutreerând toate plaiurile de dincoace de munți, animând înbărbătând și entusiasmând masele românești. Cu câțiva ani după dânsul celălalt burșier al fondului de teatru, urmează și ei drumul înagurat și bătătorit de Zaharia Bărsan. În lipsa directivei energice și sistematice a Comitetului acestei Societăți, unii dintre ei, se împărășite prin largul Europei, făcând artă în marile capitale și orașe ale apusului. Aca de Barbu și Ștefan Mărcuș cântă la Opera Populară din Viena. Ionel Crișan la Gablentz, Nicolae Bolidă joacă pe Franț Mor la Nicolae Bretan cântă la Budapesta, iar eu rămân orfan de copii mei, am fost nevoit să joc câțiva ani cu trupe formate aproape numai de diletanți, între cari am însă, mângâierea să fi găsit elemente de seamă, cari, dacă n-au devenit artiști și artiste mari, se

(Continuarea în pag. 2-a)

Se întorc străjerii

Măine Marți, 16 Oct. a. c. se reîntorc după 17 zile de manevre prin ploale și cantonamente proaste trupele din garnizoană, iar la orele 12 m. în fața statuii Regelui Ferdinand d. general Economor, asistat de statui său major, va primi defilarea.

Tot ce este român conștient va eși în întâmpinarea vitejilor noștri ostași.

Deschiderea stagiunii teatrului Societății „Vestul Românesc”

(Urmare din pag. 1-a)

datorește împrejurărilor potrivnice sau fatale ce es omului în drumul acestei vieți.

Va rămânea o veșnică pagubă pentru arta dramatică românească, că artiștii mari ca Marioara Gheorghe Dima, Rely Popa Radu, Nicolae Boild și alții au renunțat pentru totdeauna la scenă.

Sub vechiul regim, în Ardeal și Banat perspectivele teatrului românesc erau sombre. Domnul Aurel Lazăr și atâtea alți Domni cari probabil să găsească astăzi în această sală, l-și aduc aminte, că în 1911 nevinovatul spectacol, Jertfa, de Miclescu, a fost oprit la plind reprezentăție de către Poliția din Oradea, iar enormul public care umplea sala până la ultimul locșor, a stat neclintit, până când deputația în frunte cu Dl Lazar, a revenit după o jumate oră, cu autorizația de a putea continua spectacolul. A dat însă D-zeu de s-a reparat mila greșală a istoriei, iar frații din toate provinciile românești, s-au văzut reuniți într-o mare împărăție sub sceptrul gloriosului Vodă Ferdinand. Granițele s-au prăbușit ca zidurile Ierihonului iar frații sau îmbrățișat vărsând lacrimi de bucurie. Propagandistii teatrelor din vechiul Regat, intră liberi acum în provinciile desrobite, porțile tuturor teatrelor să deschidă, iar cuvântul vrăjdit al artei românești farmecă toate sufletele și le însemnează.

Apostolul de ieri al Thallei române Ardeleni, Zaharia Bărsan, întemeiază cel dintâi teatru stabil în capitala Ardealului. Companiile artistice dela București, și celelalte teatre naționale, pornesc din toate unghiurile zării, cutreerând Ardealul și Banatul din Sălmar până-n Săcele.

Nimenea nu s-a plâns vreodată de inteligența, de talentul, de sufletul cald al românilor dornici să facă întreg binele de care sunt capabili. Să fim oare lipsiți de D-zeu de sistem în acțiunile noastre, sau este aceasta lipsă de sistem, numai un cusur vremelnic datorit nefastelor influențe istorice?

În acest admirabil și devotat concurs, pe care toate companiile artistice românești, l-au dat cu atâta entuziasm rededeptărei noastre culturale și artistice, singurul punct opac și criticabil este lipsa de sistem a conducerii de sus, care n-a știut nici să aranjeze sistematic această mișcare, nici să impună selecția necesară a neghinei din grăul curat al valorilor artistice. Numai datorită acestei desorientări și lipse de plan și sistem, se poate explica faptul regretabil, că de 10 ani dela Unire și până azi orașul Oradea-Mare a fost nevoit să stea fără teatru.

Atunci însă, când cel de sus n-au fost la înălțime, intervine în sprijinul întemeierii acestui teatru marele public, care se constituie în societatea culturală „Vestul Românesc” propunându-și ferm, să întemeieze acest așezământ de cultură și propagandă națională.

Acest teatru este un fapt împlinit și cortina lui se va ridica în astăzi.

Scriptura zice: „Ascunse sunt căile Domnului”. Ce coincidență, explicabilă doar prin voința Celui de sus, care a ținut să dea pe semne satisfacție celor dintâi bursieri ai fondului de Teatru: Zaharia Bărsan, cu al cărui prețios concurs se realizează azi spectacolul de deschidere, colaborând cu cel de al doilea bursier al fondului de teatru actualul Director al acestui Teatru. Mulțumesc din suflet vechiului prieten și tovarăș. În artă Zaharia Bărsan, pentru caldul și largul său concurs, ce mi, dă azi și-i rog să aibă, pentru totdeauna la

suflet acest teatru, așa cum la avut pe al său la Cluj.

Țin să asigur pe Președintele Societății „Vestul Românesc” Prea Sfințitul Episcop Traian Frențiu precum și Întregul comitet al acestei Societăți, că atunci când am fost chemat la acest post, mi-am dat perfect seama de enormele greutăți ce am să întâmpin; Conștient însă, că îndeplinesc din acest loc o misiune culturală românească; am convingerea, că voi avea totdeauna sprijinul Comitetului Societății „Vestul Românesc” fără de care strădania mea va fi zadarnică.

În ferma credință că marele public va aduce jertfa sa morală și mai ales materială, sper, că și Onor. Minister aprecind activitatea noastră va sări și el în ajutorul nostru, cu sumele de bani, cari adesea s-au cheltuit în vânt, nu numai fără să aducă progresul dorit, dar descărjând pe cei ce de atâtea vreme așteaptă să fie puși la posturile de datorie, mai mult de cât de Onoare.

Și acum înainte de ridicarea cortinei un cuvânt adresat camarazilor mei artiști.

Nu știu, întâmplarea capricioasă sau însăși mâna lui D-zeu a fost aceea care a strâns sub comanda mea pe cei 20 de soldați care constituie deocamdată modesta mea companie. Toți și-au părăsit căminurile, smulgându-se din mediul în care și aveau cercul lor de vechil pretenți și cunoștințe, toți au primit fără de murmur defsoarele modeste care abea dacă le asigură existența, în convingerea, că venind aici la granița de Vest a țării, vor fi tot atât luptători ai românismului. Sunt respus de mोगुल că ei mi acordă încrederea și dragostea lor, la rândul meu făgăduiesc, să le fiu nu numai camarad bun și devotat, și adevărat părținte sufletească, care în cele materiale să îngrijească de continua înbunătățire a soartei lor, iar sub raport artistic, să-i ajute și desfășurarea aripile înălțându-se tot mai sus, spre zarea idealului visat.

Dar nici Societatea „Vestul Românesc”, care a întemeiat cu atâtea nobil risc acest teatru, nici artiștii cari sunt dornici să pună la contribuție întreaga lor ființă, și tot sufletul lor; nici marii protagoniști ai naționalelor din întreaga țară, cari mi-au promis din când în când prietenescul lor concurs; nici pușindătatea mea care are onoarea să vă vorbească în această seară; nici însuși Ministerul Artelor, chiar dacă ne-ar dăruia an de an milioane grele; nici toți aceștia la olaltă nu vom putea înfăptui de cât prea puțin fără de ajutorul moral și de continuul sprijin bănesc, al singurului și marelui nostru judecător care este publicul. Lui se adresează sincerul și simțitul meu apel, făcându-și rugămintea: să fie înalțent față de scăderile inerente oricărui început.

Atât în numele instituției culturale, care a inițiat acest teatru de propagandă, cât și în numele colegilor mei artiști îi rog să binevoiască a ne onora mereu cu prezența sa, neuitând că obolul care-l jertfește pentru noi, va fructifica înzecit; risipindu-ne la rândul nostru tot ce avem mai bun în cuget și în inimă, pentru delectarea, luminarea și înălțarea sufletească a scumpului nostru popor.

Neamul românesc este bun și generos, el a uitat toate nedreptățile pe cari cu voie sau fără de voie ni le-a făcut concetățenii noștri minoritari, porțile teatrului nostru sunt larg deschise pentru toate națiunile din această țară cari doresc să asculte, împeziștea și frumusețea limbii românești, de

aceea rog pe colegul meu Dr Janovics, să creadă că atât artiștii săi cât și Întregul public minoritar din Oradea, va fi cu drag primit în modestul templu al Thallei românești.

Atâtea timp cât marele public fără deosebire de naționalitate ne va acorda încrederea și dragostea sa, Teatrul românesc din Oradea va trăi și va înflori. D-zeu să ne ajute!

După cele vorbite de dl Bănuș, d-ra Anca, a spus frumos înflăcăratul prolog scris de George Bota, pentru care autorul a fost viu aclamat de public.

Interpretarea

Despre modul cum s-au achitat de rolurile lor toți actorii în frunte cu maestrul Bărsan interpretând poemul dramatic în 3 acte: „Fântâna Blanduziei”, al lui Vasile Alexandri, năram subliniind: că, nici o mențiune nu-i grațuită, cele ce urmează:

Maestrul Zaharia Bărsan, deși gripat și dehl la vârsta lui (il rugăm să ne ierte pentru această dere în vileag) putea să-l facă un pocinog... a jucat excelent, dând rolului, destul de obositor toată coloratura necesară să facă să trăiască Horașiu pe scenă. De aceea și publicul l'a ovaționat continuu. D-nii: Costescu, Barcaroiu și Șerban, irepoșabili D. C. Botez, (Hebro) mai mult decât bine, însă, putea să scoată și mai mult din rolul său plin ca și al lui „Scaur”; dl Aurel Dinu. Despre acest actor de rasă, vom reproduce exact ceea ce spun și camarazii săi: Aurel Dinu a scos un bronz din rolul său, stărnind aplauze furtunoase la scenă deschisă la care au contribuit în actul II-lea și d-nii: Botez, Dinu Macedonschi și I. Pela. Acești doi din urmă tineri actori, genuri de comedie promit a ne rezerva mari surprize în timpul repertoriului anunțat. Dra Mihailovitz, redat o subtilă și impresionantă „Gellă” dovind mult talent, ceea ce ne determină a crede, că după un răstimp, cu toate că, în prezent nu-i este încă format viguros organul, vom auzi în alte roluri o acrită de mari merite.

Dra Maria Sandu, ne-a oferit o „Neeră” superbă. Nu ne grăbim a o numi încă: mare acrită, întrucât o vedem jucând pentru prima dată; însă, și-a interpretat rolul cu atâtea sulețe, cu deosebită morgă și cu o dicțiune de admirat, încât, a cucerit dintr'odată publicul și credem: că, în viitorul cel mai apropiat numele său pe aș și va avea darul să atragă pe toți iubitorii de teatru select.

Ținând seamă de timpul scurt, în care s'a repetat „Fântâna Blanduziei” succesul înregistrat de întreaga trupa trebuie remarcat și denotă: că, directorul de scenă Tibor și-a făcut cu prisosință datoria și poate fi încântat de rezultatele culese.

După spectacol

După reprezentație, direcția teatrului, a dat o masă actorilor la restaurantul Cercului militar-civil, la care, au luat parte mulți intelectuali, între cari, am remarcat pe d-nii dr. Gelu Egru, fost primar; Colonel At. Negulescu, dr. Popa avocat; dr. Matei, medic; inspectori școlari: Bota și Tulbure, cu d-nele; profesorul secundar Mavrodin, cu d-na; inginer D. Popescu, directorul Camerii de agricultură; avocat Ionel Moldovan și alții, al căror nume, regretăm, ne scapă.

Cuvântările

Cu această ocazie s'au ținut mai multe cuvântări, vorbind: d-nii dr. Gelu Egru, promișând și mai departe concursul necon-

Viața literară — artistică

Corbii

Mă simt atât de obosit
De această viață ntunecoasă,
Ca pe o mare furtunoasă
Adâncă, fără de sfârșit.

Am tot visat, am tot sperat
Cu amăgiri și amănări,
M'am îmbătat de mil de zări
Dar astăzi totu-i spulberat.

Tăceri de dolu mă 'nfășoară
Și corbi într'una năvălesc,
E întuneric, mucezesc,
Și'n suflet — iată-i! — se

[coboară.

Al. T. Stamatiad

Toamnă

...Zile calde. Soarele, vârsă be-
teala-i de borangie, în potop de ră-
frângeri aurii cu gest de cochetă
vârșnică. Frunzele arămii, cu surle
triste de neputință, se desprind în-
cet din peșolul vestejit, fluturân-
du-și salutarea în adierea vântului
ca o amantă ce-și agită batista la
o cotitură într'un tren în plină fugă.
Într'un lăstar de vii, un grangur tri-
lează singur un cântec de dor, dor
de „ducă”, neștiutor de amăgiri.

Miriștele arse de secetă își întind
mădulele plantelor mutilate cu
gest de rugă. Un nour alburii s'a-
bato în mers încet, desfășurându-și
pânza fumurie ca pe o togă uriașe.
Senin și trist, dăcorul își etalează
frumusețea-i senilă sub straja bol-
tel albaștrii.

...Toamnă!... Și cerul se îmbracă
în manta posomorâtă, greoi și în-

diționat; Mavrodin în numele
asociației profesorilor secundari,
acocatul Moldovan, în numele
teatrului bihorean, donăm și
suma de 10.000 lei sprijin teat-
rului; colonel Negulescu, pro-
mișând sprijinul său; Popescu,
directorul Camerii de agricultură
vorbind în numele spectatorilor,
„cari vor sprijini totdeauna un
teatru serios ca cel afirmat azi”
— a spus dsa; Bănuș, Ștefan
Mărcuș și maestrul Zaharia
Bărsan, cari și-au evocat zbu-
ciunările din trecut până s'au
văzut la limanul de azi și sim-
paticul director de scena Arati
dela „Naționalul din Cluj, care
a vorbit în numele Teatrului
Național din Cluj.

Salutul Teatrului Național din Cluj.

Sunt foarte mulțumit că mă aflu
în mijlocul D-voastre și că direcția
Teatrului din Cluj a avut fericita
idee să mă trimită la Oradea
unde am avut plăcerea să asist
la spectacolul minunat de deschi-
dere al trupeii permanente din Ora-
dea. După câte am aflat ființa
acestui teatru se datorește în parte
societății culturale „Vestul Româ-
nesc”, cumpusă din inimi cari
sint cu adevărat românești și în
fruntea căreia se află: Preașfân-
tul Episcop Frențiu. Acest fapt e
adevărat înălțător și pentru noi
acea cari suntem factorii direcți
în propaganda culturală româ-
nească prin teatru. Nu vom avea
nici odată atâtea cuvinte de laudă
și de recunoștință pentru toți acei
cari au dat prilejul existenței a-
cestui nou templu de arta românească
— templu care va fi de azi
și d'apăruri Teatrul Românesc
din Oradea. D-l Profesor Bă-
nescu, directorul nostru regretă din
toată inima lipsa d-sale dela a-
ceastă serbare fiind reținut la
Cluj. Voi însă cu siguranța ecoul
sentimentelor d-sale spunându-vă
că e cu sufletul alături de Dvs.
și că va fi cu totdeauna gata să
întindă o mână de ajutor Teatru-
lui din Oradea imediat ce dânsul
ar avea nevoie de concursul d-sale.

Și ca să sfârșesc permiteți-mi
ca în numele directorului dl
N. Bănescu și al camarazilor mei
din Cluj să urez Direcției Teat-
rului din Oradea și întregii fa-
lange de artiști cari în astă seară
au fost fără excepție la înălțimea
talentului lor, zic să le urez un
spor la muncă reușită bună și o
durată lungă și demnă.

Cronicar.

tunecos ca plu
recl. cad ritm
mohorâtă de d
ții. Sufletul im
sentimente, în
se lasă s'alun
steții. Și cioc
și rășfiră în
negre cu țipe
frunzele sânge
ce-și bicuie
stropi, își plân
de melopee d
...Și sus, pe
nori, aproape
profitează silu
într'o medita
în subă vânt
înfipt edânc în
privirea pierd
acoperită cu
și culeg firul
ste 'acel.

„Omul de
Codrul de

...Și cântecu
muraț, și sâie
ce mai tare,
profunde, rug
notelor de vio
și întrebătoar
colțul pădurei
de caval. Un s
alecanul. . . Și
de caval, cade
vaerul frunzel
lui se contor
helegiac împra
cari zarea cu
...De sus, ca
regimentele de
teța în concen
făit de aripi
înțins uriașul
de dolu.
E toamnă...
toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

toamna sufletu

Crearea cursurilor la școlăle din Beiuș

cordat titlul de „romănesc” încă nu regretată, biare. Cu atât ne această mână, când, pe lângă școlă, — școlăle confesionale, și fete — ființă o școlă de învățare, iar, anul nou focar de arit: Școala de

cestor școlă a tradiției bisericești, legată de c, precum ur-

rie s'a deschis i comerciali și sub conducerea premurgând che- fiant și sfîntirea p. P. Bolcaș despre impor- dor, accentuând ce meserie va mai dacă e în- ste și omenie. și izvoresc din strânsă față de n o viață după

rie s'au început ala primară de tipic, vorbind ricesc despre față de școlă: piilor și a învă- drum sigur și tate îmbucură-

de învățătoare portile culturii, didactic și alor, în ziua de 1 vicul divin s'a dida copelă a a părintelui prof. Bolcaș, care și de autat să influen- toriului, printr'o vorbire. Pentru cativ am cerut-o aici la gazetă.

de o asiduă h continuu zbu- and mulți, dar și să găsească acufundă tot mai e. Zbuciumul e, iar tragediile toate păturile omenesc. Pu- întinde ca un dă unde sufle- credință tare în olul se resimte mult și necre- cu ce îl um- er tuturor pă- l căror sfârșit ea silnică sau

ic, iubite eleve, ună și câteva ris, grandioasa noastre Franța, numitul „pact — în viitor — iul. La acest roape toate fă- a noastră Rusia a mondială la nevinovăției, t timpul păcii guraticile po- și frații ideali, armonie.

ce vedem? mărește buge- Se inventează e chimice de lințe, care se fapților, re- Da! pentru că rnice de sânge și răzbușarea, petele. Acești i fi striviți de tar nici atunci, ace sunt iscă- aur. Ele vor tii până când lua. Într'ajutor important et

vieții: sufletul. Când în sufletele tuturor se va sălășui pacea, mila, bunavoință, numai atunci se va putea vorbi despre o pace eternă, despre proscierea războaielor. Iar promovarea acestei păci sufletești revine tuturor luminătorilor masei, îndeosebi profesorilor, învățătorilor și preoților.

Iată chemarea noastră sublimă, on. corp didactic: pe lângă cultură, formarea de caractere ferme, adăpostite sub flamura credinței în Dumnezeu și a mulțumirii sufletești, mai presus de toate. Iată și țelul spre care trebuie să râvniți și voi iubite eleve, viitoare învățătoare de mâine.

On. Corp didactic, iubite eleve,

Uniunea Femeilor Române, în congresul, ținut la Cernăuți, în ziua de 9 Septembrie, pe lângă alte hotărâri de seamă a luat și aceasta: „În fiecare an, ziua de 21 Maiu, sărbătoarea împărășilor Constantin și Elena, să fie consacrată cultului mamei”. Este aceasta o hotărâre din cele mai importante și în nex causal cu menirea noastră. Mama fiind primul învățător al societății, în primul loc ea trebuie să fie mai frumos împodobită cu florile virtuților înalte: credință, iubire, curățenie sufletească, milă, modestie etc. Iar sămănarea lor în sufletele viitoarelor mame va revine vouă viitoare învățătoare de mâine.

Prin urmare cât timp stați în școlă, așa să vă siliți, ca ieșind în viață, să faceți adevărită chemarea și alegerea voastră nu numai prin cultura profană, ci mai vărtos prin cultura și educația religioasă-morală, singura în stare să procure omenirii adevărată pace, mulțumire și liniște. Numai atunci progresul și civilizația neamului românesc vor lua aripi de vultur și vom înainta pe toate cărările cele bune. Astfel lucrând țara vă va binecuvânta, iar în cer plata voastră va fi mare. Amin!

Inaugurarea Școlăi de arte și meserii

În aceeași zi a avut loc și inaugurarea noului focar de lumină, școala de arte și meserii, care are deocamdată 45 elevi, repartizați în următoarele secțiuni: 1. Lăcătușerie; 2. mecanică; 3. tâmplărie; 4. croitorie; 5. sculptură și 6. alămărie.

La importantul act a luat parte d-l inspector Pompiliu Dan, d-l deputat Gomboșiu, întreg corpul didactic, precum și un public select din societatea Beiușului, pururea înțelegătoare față de operele culturale. Sfîntirea noului lăcaș de lumină a făcut o păr. protoereu Petru E. Popp, care în frumoasa vorbire, ce a ținut, a spus următoarele:

Cuvîntarea Părintelui Protoieru E. Popp

„Cu ziua de azi un nou focar de lumină s'a deschis în Beiuș. La acest focar ați alergat voi, fiii ai țărânilor din împrejurimi, în frumoasele și curatele voastre straie țărănești. Să luați bine, a-minte, că meseriile ce le veți învăța aici, vă vor fi de folos numai dacă și sufletele voastre vor rămâne în aceeași nevinovăție și curățenie, pe care o a-duceți de prin satele nebântuite de plaga necredinței. Vă îndemn să nu plecați urechile voastre la vorbele măgulitoare ale dușmanilor neamului și credinței noastre strămoșești”. La urmă roagă corpul didactic, ca în acest duh și pe acest drum să crească viaștările nobile, încredințate în grijirii sale.

Cuvîntul directorului școlăii

După Sf. Sa a luat cuvîntul d-l Ernest Teodoru, directorul școlăii, mulțumind primăriei și cetățenilor orașului Beiuș, pentru largul sprijin ce i-l-au oferit la înțelegerea școlăii. Apelenzile

CURIERUL SPECTACOLELOR

Astă seară Luni 15 Octombrie 1928 la Teatrul Soc. Vestul Românesc (în sala teatrului „Regina Maria”)

Strengarul

comedia în 4 acte

Marți seara 16 Octombrie 1928 Tony Bulandra și V. Maximilian cu ansamblul Teatrului „Regina Maria” din București, vor juca:

Omul care a văzut moartea

ilariană comedie în 3 acte de Victor Eftimiu

In curând

Turneul Companiei „Cărăbuș” 120 pers.

Direcțiunea: C. Tănase.

Marele succes Bucureștean:

Între ciocan și nicovală!

Revistă în 2 acte și 16 tablouri de A. de Herz și N. Vlădoianu

Persoanele:

Natalița Pavelescu — Violeta Ionescu — Lizica Petrescu — C. Tănase — Giugaru Sandy-Huși — P. Codruș — Dan Demetrescu — M. Șerbănescu — I. Lorenț — I. Giovanni — Marilena Bodescu

Montare Fastuoasă — Mare balet 60 Balerine.

16 ORIGINAL GIRLS din LONDRA

mare număr de atracție

MARTHA KRUEGER & KABNECKI

— dela Colosseum din Londra —

Orchestra proprie sub conducerea d-lui Al. Barcănescu.

bunavoință a lor și pentru viitor, rugându-i să cumpere produsele elevilor, ejutând astfel existența și progresul școlăii.

Indemnurile d-lui insp. Dan

Vorbește apoi d-t inspector P. Dan, care înainte de aceasta cu 25 ani, în calitate de director al internatului ort, de băieți din Beiuș și prof. de religie, a fost un vejnîc stegar cultural și național. D-sa spune, că noua școlă a luat ființă într'un mediu favorabil, unde și pe vremea D-sale s'a putut înfripa un cor al meserișilor, apoi s'a format o trupă de diletanți, cari au jucat diferite piese teatrale nu numai în Beiuș, ci și în împrejurime. Pedează pentru direcția națională și religioasă, în care trebuie cresculă tinerimea acestei școlă. La urmă propune să trimită telegrama omagiale D-lui Ministru al Instrucțiunii și d-lui inspector al muncii.

Aite cuvântări

A mai vorbit d-l Camil Sălăgian, directorul liceului de băieți, accentuând necesitatea școlăii și promișând tot concursul Beiușenilor pentru noua instituție. În același sens au mai vorbit d-nii Ghiță Cosma, fost primar, Dr. C. Pavel, prof. fost deputat și prefect și Ioan Bușuția, prof.

Beiușul fiind o puternică citadela la granița de Vest a României noastre scumpe, se impune, ca Ministerul Instrucțiunii să facă toate sacrificiile pentru ridicarea unui local potrivit acestei instituții — fiind azi plasat în trei localuri nu prea potrivite — având ea menirea să ne dea pe cei mai scumpi ostași ai țării și totodată clasa mijlocie, care să țină legătura vie între sate și orașe.

Dorim noiet instituții înflorire și viață fără de sfârșit.

Correspondenți

Itinerariul

Teatrul Asociației „Vestul Românesc” Oradea

Sâmbătă	13 Oct.	Oradea	Fântâna Blanduziei.
Duminică	14	Oradea	Fântâna Blanduziei. Matineu.
Luni	15	Oradea	Strengarul.
Marți	16	Oradea	Liber.
Miercuri	17	Arad	Fântâna Blanduziei.
Joi	18	Lugoj	Fântâna Blanduziei
Vineri	19	Lugoj	Strengarul.
Sâmbătă	20	Lugoj	Sarana.
Duminică	21	Arad	Sorana.
Luni	22	Arad	Strengarul.
Marți	23	—	Liber.
Miercuri	24	—	Liber.
Joi	25	Salonta	Strengarul.
Vineri	26	Oradea	Sorana.
Sâmbătă	27	Oradea	Matineu. Strengarul.
Duminică	28	Oradea	Necunoscuta (seara) Prem.
Luni	29	Oradea	Liber.
Marți	30	Careii-Mari	Fântâna Blanduziei.
Miercuri	31	Satu-Mare	Fântâna Blanduziei.
Joi	1 Nov.	Satu-Mare	Strengarul.
Vineri	2	Baia-Mare	Necunoscuta.
Sâmbătă	3	Baia-Mare	Strengarul.
Duminică	4	Careii-Mari	Strengarul.
Luni	5	Liber	—
Marți	6	Liber	—
Miercuri	7	Oradea	Necunoscuta.
Joi	8	Oradea	Matineu.
Vineri	9	Liber	—
Sâmbătă	10	Beiuș	Fântâna Blanduziei.
Duminică	11	Beiuș	Necunoscuta.

Biserica și Mișcarea Sportivă

Cuvîntarea Prea Sf. Episcop Grigorie ținută la 7 Octombrie 1928 la deschiderea ședinței jubilară a Societății sportive „Gloria” din Arad.

Iubită Tinerime,

Onorată Adunare Generală,

Marți și minunate sunt căile providenței. Smerenia mea în anul 1913, ca student universitar în Budapesta, eram în comitetul Societății „Pentru Maior” și am contribuit cu viu interes ca o echipă sportivă a acestei societăți să se întrecă la Arad cu membrii societății „Gloria”. Astăzi, după 15 ani, iată-mă în rolul de patron al acestei societăți sportive din Arad. Am primit aceasta onorifică însărcinare pentru care Vă mulțumesc călduros dela locul acesta și țin să Vă asigur că cel puțin cu partea poetică a vieții mele voiesc a fi cât mai des în mijlocul D-Voastre.

Căci D-Voastre faceți parte din generația care trebuie să muncească mai mult pentru consolidarea scumpei noastre țări, ieșită din dreptatea divină și din jertfele câmpurilor de luptă. Orice năzuință de perfecționare este frumoasă dacă este în armonie cu temelile morale, mai presus de mintea omenească și mai presus de fire, pe care e clădită viața omenească. În acest înțeles am crezut Smerenia Mea să colaborez cu D-Voastre. Căci sunt sigur că precum D-Voastre în cadrul, acestei societăți cultivați educația fizică, — nu veți da uitării nici educația morală-religioasă.

Am cilit că între campionul lumii la box Gene Tunney și marele dramaturg englez Bernard Shaw s'a legat de curând o strânsă prietenie. Acest campion nu peste mult va lua doctoratul în Filozofie la Sorbona. El recunoaște prin aceasta că efortul intelectual trebuie să fie mai presus de cel fizic. În chipul aceste a prins gestul campionului Tunney, — scriitorul nostru Camil Petrescu.

Dar dacă efortul intelectual stă mai presus de cel fizic, cu atât mai vărtos va sta sus efortul religios-moral. A fost o vreme când știință nu era, dar religie totdeauna a fost. Viața spirituală a lumii radiase prin religie. După catastrofe mari semnele credinței apar mai înăl. După cutremurul din Bulgaria, la Cirpan, pe ruine, s-a ridicat mai întâiu o cruce și oamenii s'au închinat. Știința, sportul vin în urmă.

Înțelegem sportul că voiesc să întregesc scăderile produse de mecanizarea vieții și de lipsa

legăturii cosmice nu natura, care mai ales la orașe e vizibilă. Dar să nu cădem în exagerări. Apostolii culturii fizice să se ferească a diviniza preocupările sportive.

Sfânta Scriptură ne spune că Dumnezeu'a făcut pe om țărână luând din pământ (Facere 2. v. 7.) Sfântul Apostol Pavel zice: „Au nu știți că trupul vostru este locaș Duhului sfânt ce locuiește întru voi... Proslăviți dar pe Dumnezeu în trupul vostru și în Duhul vostru, care sunt ale lui Dumnezeu”. (I. Corinteni: 6. v. 19-20.) Același Apostol zice: „Puneți trupurile voastre jertfă vie înaintea lui Dumnezeu”. (Romani 12. v. 1.)

Biserica nu condamnă decd educația fizică, ci poartă grije ca să nu se exagereze, acreditându-se tendința celor cari așteaptă înfrățirea lumii dela mișcări sportive. Alături de îngrijirea fizică trebuie să stea și cultivarea literaturii, a muzicii, a artei a sufletului religios. Căci să știm adevărul că mântuirea, consolidarea noastră vine dela suflet. Educația fizică să ne fie un mijloc de consolidare sufletească. Departe să fie de noi scenele regretabile, ca acelea când în trecut camarazi ai sportului, dar de sânge strein, nu au agreat pe sportiștii români. Antrenarea mușchilor fără antrenarea sufletelor în duhul drăgosteii este cu neputință.

În înțelesul acesta, deși poate am trecut peste rolul ce trebuie să-l am ca patron al D-Voastre. — Vă rog să primiți cuvintele mele ca izvorând din dragostea ce o port în chipul cel mai desinteresat către societatea D-Voastre. Arătați și D-Voastre interes intensiv către sfânta Biserică ce o conduc în aceste părți ale scumpei noastre țări! Fiiți model în alipirea către Rege, Tron și Patrie. Cultivați Duhul camaraderiei, al bunelor raporturi în societate. Sunt sigur că așa faceți. Sunt mândru că pot fi în fruntea unor tineri cu asemenea însușiri alese și Vă zic din inimă curată: Să trăiți întru mulți ani!

Cu aceasta dorință deschid-ședința festivă a Societății „Gloria”

„Românul”

Cețiți și răspânziți:

„ECOU”

focare de curaj românesc.

Intâiul sanatoriu pentru țărani tuberculoși din județul Bihor

Sâmbătă 6 Octombrie a. c. s'a inaugurat în marginea Aleșduului intâiul sanatoriu pentru țărani tuberculoși din acest județ. El a luat ființă la propunerea și stăruința d-lui medic primar al județului Dumitreanu, un adevărat prieten al țărânimii, despre care ne-am mai ocupat și în alte rânduri, d-rul Zeno Dumitreanu, fiind totdeauna cel care a luat inițiativa în toate acțiunile de interes public și nu s'a văzut satisfăcut niciodată până n'a dus opera începută până la capăt, ilustrându-se astfel ca un inimos român în toate timpurile. Vășcăuanii știu bine ce suflet și energie are d-rul Zeno Dumitreanu, căruia i se datorește deasemeni și monumentul cu bustul martirului național Bogdan, din Vașcău.

La propunerea sa și cu concursul consiliului județean, al

pretorului Micluția și al organelor acestuia în subordine, în deosebi notarii, ne-a fost dat, să vedem Sâmbătă 6 Octombrie inaugurarea unei vile cochete mai curând decât sanatoriu depe dealul cu brazi și pomi fructiferi din marginea Aleșduului. Munca depusă de neobositul român totdeauna săritor la fapte mari, a fost de altfel răsplătită cu prisosință de toți cei asistenți: medici, preoți, deputați și alți intelectuali din împrejurimi și Oradea, cari au rămas încântați de cele văzute în micul sanatoriu pentru țărani și l-au felicitat apoi sărbătoricește pe d-rul Dumitreanu.

Din lipsă de spațiu, vom face descrierea *Intâiului sanatoriu pentru țărani din Bihor* în numărul care va apărea Lunea viitoare.

C. B.

Scrisori din Marghita

Accident. În ziua de 8 Octombrie a. c. pe când căruța locitorului Hajdu Ștefan se înalța de la câmp, aducând porumb perceptorului Adam Gh., în strada Eminescu, caii s'au izbit de o sârmă a conductei electrice — care era căzută peste stradă — rămânând pe loc carbonizați.

Unii susțin: a nu fi exclusă întâmplarea, opereii unei mâni criminale, pregătite trupelor de infanterie, cari nu mai târziu decât cu câteva minute după întâmplarea nenorocirii se înalțau prin această stradă dela manevre.

Ori cum ar fi cazul autoritățile locale sunt obligate a face o anchetă, deoarece asemenea nenorociri ușor se pot întâmpla, dat fiind defecta instalare a conductelor electrice, fapt dovedit și în cazul actual.

În atențiunea Domnului Administrator Financiar. A produs o deplină și plăcută satisfacție, publicului de un bun simț, suprimarea cârciumii proprietarului Weisz Bernath, care, ani de-a rândul a putut exista deși era situată la o depărtare de numai 15 pași de edificiul judecătorei rurale, unde, în cursul ședințelor, nu arareori se auziau strigătele chelșilor și muzica lăutarilor, iar, vis-a-vis de aceasta crăsmă, la câțiva pași este Școala minoritară, care nu mai puțin avea de suferit în cursul prelegerilor din cauza șgomotului și strigătelor ce se făceau.

Cu atât mai ciudat pare și ne mulțumește publicul împrejurarea că nici o autoritate locală nu are nimic de obiecționat contra existenței restaurantului „Gambrius” înființat sub protecțiunea unui anumit domn, și care subliniem: este situat la numai 10 pași peste drum vis-à-vis în fața Președintelui Plasei Marghita, Oficiului Controlorului Fiscal, Perceptoratului, Notarului public și Medicului veterinar de plasă — adică 5 oficii ale Statului cari cum se vede sunt în stare să lucreze fără a-i deranja șgomotul infernal al chelșilor iar muzica lăutarilor pare a-i distra.

Și ca culme — acest restaurant nici nu are brevet dela Administrația Financiară, pentru a măsura băufuri spirtuoase.

În cazul de față este greu de înțeles cum se explică depărtarea de 100 metri a cârciumei dela un edificiu public.

Ar fi de dorit ordonarea unei severe și neinclinate anchete în scopul de a pune la punct aceste restaurante și mai ales, a se proceda la aplicarea măsurilor cât mai severe contra celor 18 cârciume clandestine, cari funcționează în localitate — așa zis sub amendă — și cari sunt menite să otrăvească sufletul bietului român ca o adevărată pacoste.

Livius

Un memoriu

Noi, subsemnații locuitori ai comunei Marghita județul Bihor avem onoare a Vă aduce la cunoștință reclamațiunea respectivă plângerea noastră de mai jos, rugându-vă se binevoiți a ordona o anchetă pentru stabilirea adevărului fiind scutiți dela plata arenzilor ce ni-se cer, arenzi cari ni-se pretind după un teren ce noi am folosit ca îndreptății la pământ conform lotului tip și nu ca arendași după cum ni-se impune la debit.

Plângerea noastră constă în următoarele:

Am fost debitați și suntem urmăriți de către Percepția Circumscripției Marghita în baza tabloului de debit întocmit de Regiunea agricolă Marghita — pentru un teren de 38 jug. fănață — ce nouă ni-sa predat ca îndreptății de Agronomul Regional Stăncescu în anul 1927 pentru complectarea lotului nostru tip impunându-ni-se a plăti lei 1000 de jug. cad. după acest teren Aceasta suprafață însă nouă ni-sa atribuit conform tabloului de împrietelire pentru complectarea lotului tip și nu ca arendași dela Stat. Aceasta se dovedește și mai mult prin faptul că în hotarul comunei Marghita nici când nu a existat rezerve spre a fi arendate, nefiind suficient terenul expropriat nici chiar pentru satisfacerea celor îndreptății, deoarece în hotarul comunei Marghita suprafața terenului expropriat este de 527 jug. cad. cultivabil, lotul tip fiind 4 jug. iar numărul îndreptățiiilor 444. Din suprafața de 527 jug. 2 sesuniile de interes obștesc (școlare, bisericesti, etc.) obșin 204 jug. cad. care scăzându-le din terenul expropriat rămâne 323 jug. cad.

Deci dela sine vine întrebare cum din această suprafață de

Croitoria modernă Iuliu Kovács

confectionează paltoane și haine din stofă englezească după ultima modă. Strada Alexandri No. 51.

323 jug. cad. sau putut satisface un număr de 444 îndreptățiiilor cari pentru îndestulare conform tabloului de împrietelire le necesită suprafața de 1776 jug. cad. și cum sa făcut că a mai rămas o rezervă de 38 jug. cad. fănață.

Pentru a arăta mai detaliat de unde rezultă aceasta suprafață de 38 jug. cad. trebuie să relevăm:

În anul 1926 și mai înainte aceasta suprafață de 38 jug. cad. deși îndreptății erau departe de a fi satisfăcuți — credem a ști că în mod ilegal a folosit-o fostul Agronom regional Stăncescu și un domn pretor pe acel timp. Când însă Agronomul Stăncescu — în urma plângerilor înaintate contra lui sa văzut strâmtorat având în curgere procedura penală pentru mai multe ilegalități, a renunțat de a mai folosi și pe 1927 aceasta suprafață — dând ordin agentului agricol Balogh Iuliu a o distribui subsemnaților ca complectare lotului tip — lucru care sa și întâmplat în prezența membrilor antistiei comunale. Astfel am venit noi în posesiunea acestei suprafețe care azi ni-se atribuie a fi rezervată arendașii de noi. Că am fost trecuți ca arendași se explică pe următorul fapt. În urma cercetărilor făcute Agronomul Stăncescu a plecat fiind destituit de serviciu — predând regiunea d-lui Agronom Patrici Birta. Acest domn ca nou numit — necunoscând însă situația lucrărilor pe teren a terenurilor expropriate — la simpla afirmație a agentului agricol Balogh Iuliu — fără a cerceta care este adevărul ne-a trecut pe noi la debit ca arendași cu acest teren — suspunându-ne la arenda comercială de lei 1000 la jugărul cad. *Deci o evidentă ilegalitate din partea agronomului Stăncescu, cari ani de-a rândul a folosit terenul cuvenit nouă, iar o eroare nechibzuită din partea d-lui agronom Birta șeful actual al Regiunei Marghita, care fără de a cunoaște situația reală ne-a făcut arendași după terenul cuvenit nouă ca îndreptății.*

Pentru aceste motive cu onoare umilit Vă rugăm:

Să binevoiți a ordona o cercetare locală, pentru a se stabili adevărul celor arătate de noi, și ca urmare a acestei să binevoiască autoritățile în drept, a dispune sistarea urmăririi noastre pentru debitul arendeii fiind lăsați în pace să ne folosim de terenul ce ni-sa predat. Aceasta cu atât mai mult, deoarece nici chiar azi, nici unul din noi nu este satisfăcut cu terenul ce ni-se cuvine conform lotului tip.

A fost pentru noi destulă pedeapsă că terenul ce ni-se cuvenea nouă și pentru cari astăzi suntem impuși — la folosit fostul agronom Stăncescu și prietenii săi fără arendașii la Stat — deci noi am fost loviți în drepturile noastre.

Sperăm la dreapta rezolvire a plângerei noastre — care umilit rugăm să se facă cât mai în grabă, — deoarece fiind urmăriți de percepție ca mâine ne trezim cu toba percepției la ușele caselor noastre văzându-se de sub cap perinele ce biet avem pentru arenda pretinsă pe nedrept dela noi.

Marghita, la 23 Sept. 1928.
Urmează iscăliturile.

Știri și fapte

Abonamentele la gazeta „Ecoul” sunt următoarele:

Pe un an: lei 300; pe șase luni: lei 160; pentru bănci, instituțiuni particulare și de Stat: 1000 lei anual. În stăruință dublă.

Anunțuri și reclame după tarif.

Pe ziua de 1 Octombrie 1928, căpitanii: *Alexandrescu*, comandant al comp. II-a grăniceri, Valea lui Mihai; *Jeles Petre*, comandantul companiei IV. Salonta *Sutescu Const.*, comandantul V, Chișineu-Criș, au fost mutați pentru a și face stațiunea la front, în vederea avansării la gradul de maior și în locul lor au fost trecuți comandanți ai companiilor menționate căpitanii: *Dumitrescu*, la comp. II-a; *Goma*, la comp. IV. și *Constantinescu Petre* la comp. V-a.

Modul demn și frumos de a se comporta cei trei căpitanii: *Alexandrescu*, *Jeles* și *Sutescu* în raporturile lor cu populația în timpul și în afara serviciului, i-a legat atât de mult de sufletul ei, încât, vestea schimbării lor, a stârnit sincere și unanime regrete și ca o consecință a simpatiei de cari s'au bucurat cei trei ofițeri comandanți cari pleacă, locuitorii din această regiune de graniță au știut a manifesta dragostea lor neșămurită pentru devotații lor apărători și loiali prieteni, cu cari au trăit laolaltă ani de-a rândul.

Cu acest prilej, fimem a preciza: că, la fel, cei trei noi comandanți ai amintitelor companii de grăniceri sunt tot ofițeri de elită, cari vor continua a întări și mai mult legăturile de frățescă prietenie cu populația civilă, astfel că, opera de consolidarea frontierei și sub acest raport, își va urma drumul său neclintit către țelul urmărit de simpaticul și destoinicul comandant al diviziei de grăniceri dl general *N. Dumitriu*, pe care îl felicităm totodată pentru alegerea distincției ce a făcut prin numirea căpitanilor: *Dumitrescu*, *Goma* și *Constantinescu* de comandanți la companiile II., IV. și a V-a.

În urma înscenării pusă la cale împotriva directrului nostru de cei doi prieteni buni: apașul *Cristofir* și *Buzăgiu* cel imoral (care a îm-

pilns josnicia cât la sfîșierei cei ortodoxe cu cele 2 amfifica, nu cu doi bandiți, și celalt agrar pe mâna par il privește pe nu va lichida mâna cârdia intrat nu prin presă” excrocherii, calitate, fals, mai răspunde oricât va mai bălăcărească. Despre Buzăgiu, pacosul agrar, pacosul horone, chiar tor noul amănale.

Arendez urge dinărie, lângă la Florărie. Ar raul Pece — adresă la Căpitanul Recrutare,

No. C. 348/1928

Publicație

Subsemnatul toresc, aduc la lică că în urma 3233/1923 a Marghita efect de escontențur măritorului G. repr. prin dr. avocat, contra feld Samuil și Voivozi pentru și accesorii și cătoarele: ca totală de lei vinde prin se va finea 1928 ora 163 măritorului și la care surtorii a se preter servație, că sus, pe lângă merar a preluș se vor vinde sub prețul de Marghita, la

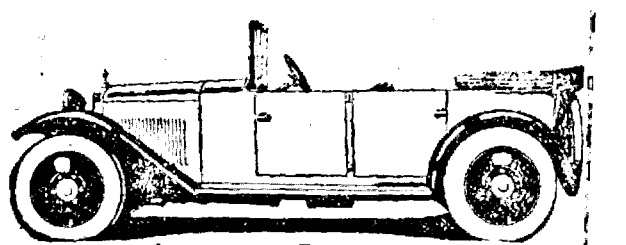
CUMPĂRAȚI EXCELENTUL
HUILLE SURFINE EXTRA

„SPHINX

Cel mai delicios undelemn de salate și pentru De vânzare la toate magazinele de coloniale

Depozitul general: FISCHER EMIL Parcul Oradea

STEYR

SZÁNTÓ & LÖRINCZ

Piața Mihai Viteazu 11 b. Oradea

Depozit permanent de acți

Cumpărați numai dela

Singura întreprindere românească de brânșă aceasta în Oradea.

Librăria Românească S.

10% rabat! Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand No. 11. 10%